

Anti-pest document

KENNEMERCOLLEGE
havo - atheneum - gymnasium

Voorwoord

Het Kennemer college doet er alles aan om een veilige leeromgeving te creëren waarbinnen leerlingen hun talenten zo breed mogelijk kunnen ontwikkelen. Daarbij is het ongewenst als men zich geremd voelt of zelfs bedreigd door gedrag van medeleerlingen dat ervaren wordt als een aantasting van de persoonlijke veiligheid.

Pesten is gedrag dat deze veiligheid kan aantasten en waar iemand de rest van zijn leven zeer veel last van kan ondervinden. Het slachtoffer voelt zich vaak machteloos om er iets aan te doen. De dader (de omgeving) heeft soms helemaal niet in de gaten hoe erg pesten eigenlijk is. Pestgedrag kan de ontwikkeling van de leerling belemmeren met als gevolg dat de ontplooiing van talenten en mogelijkheden geremd worden.

Het Kennemer College zet in op de ontwikkeling van eigen verantwoordelijkheid t.a.v. persoonlijke ontwikkeling. Dat geldt onder andere voor de onderlinge processen tussen leerlingen. Het is van groot belang een appèl te kunnen doen op de eigen verantwoordelijkheid ten opzichte van medeleerlingen en het gevoel van betrokkenheid bij hun welbevinden in de gezamenlijke ruimte. Ons einddoel is het aan de maatschappij afleveren van stabiele en geëngageerde jongvolwassenen die verantwoordelijk zijn voor hun eigen doen en laten en die ook signalerend en corrigerend zijn t.o.v. hun omgeving.

De school heeft als eerste verantwoordelijkheid krachtig te reageren op elk signaal dat zou kunnen wijzen op pestgedrag. Op het Kennemer College willen wij niet dat er gepest wordt. Wij willen voorkomen dat leerlingen andere pesten, en als dat toch gebeurt zorgen wij dat het ophoudt. Dat houdt in dat wij de gepeste leerling zullen helpen, en de pester duidelijk maken wat zijn gedrag met de ander doet, zodat hij stopt met pesten. Zo nodig zullen wij streng optreden.

Anti-pest Coördinatoren

Dhr. M. Lindeman
Mevr. S. Ritman-Kuipers

antipesthavovwo@kennemercollege.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Pesten	4
Hoe wordt er gepest?	4
De gepeste leerling	5
De pester	5
De meelopers en andere leerlingen.....	5
Pestsignalen	6
Aanpak	7
Uitgangspunten.....	7
Stappenplan (concrete aanpak bij pest-incident).....	8
Preventieve maatregelen.....	9
Monitoring	10
Klachtenregeling	11
Social media en cyberpesten	12
Definitie cyberpesten (digitaal pesten):.....	12
Contactgegevens.....	13

Pesten

Onder pesten wordt verstaan het regelmatig en systematisch bedreigen en intimideren van dezelfde persoon. Pesten is een vorm van verbaal en/of fysiek geweld, wat als bedreigend kan worden ervaren.

Pestgedrag heeft 3 kenmerken:

1. Het is intentioneel
2. Het vindt herhaaldelijk plaats en over een langere periode en
3. Er is een machtsverschil tussen dader en slachtoffer.

Pesten vindt vaak plaats in groepen, kan online en offline plaatsvinden.

Pesten kan non-verbaal, verbaal, fysiek of combinaties van deze zijn.

Veel pestgedrag gebeurt wanneer er geen mensen in de buurt zijn die kunnen ingrijpen.

Hoe wordt er gepest?

Verskillende gedragingen worden tot pestgedrag gerekend:

	Gedrag	Toelichting
1	Buitensluiten	negeren, niet uitnodigen voor feestjes, uitsluiten bij groepsopdrachten, niet opnemen in WhatsApp groep etc.
2	Schelden	
3	Beledigen	
4	Belachelijk maken	bijnamen bedenken
5	Vernederen	
6	Discrimineren	
7	Roddels verspreiden	gemene briefjes, foto's, WhatsAppjes etc.
8	Seksueel intimideren/ negatief tov homoseksualiteit	
9	Bedreigen	
10	Chanteren/afpersen	dwingen geld of andere spullen te geven, huiswerk maken voor pester etc.
11	Slaan/schoppen	
12	Spullen vernielen	banden lek prikken, kliederen op boeken, schriften, afpakken spullen
13	Stalken en achtervolgen	mee fietsen zonder reden, opwachten etc.

Hiervan zijn een aantal strafbaar, zie bijlage 1

De gepeste leerling

Kinderen die gepest worden vallen vaak als gevolg van een bepaalde eigenschap op. Deze maakt hen uniek, waardoor zij anders zijn dan de groep. Dat kan met een ander uiterlijk, gevoelens of sociale uitingsvormen te maken hebben. Te denken valt aan:

- Verlegen, stil
- Sociaal- en/of motorisch-onhandig
- Lage frustratietolerantie
- Afhankelijk
- Betweter, professor, stud
- Liewelingetje
- Niet meegaand, jezelf zijn (kleding, gedrag, manier van praten etc.)
- Nieuw in de klas
- Alleen, eenzaam
- Beperking
- Instabiel thuissituatie
- Overbeschermd thuissituatie
- Eerder gepest.

Kinderen worden pas gepest in situaties, waarin de pester de kans krijgt een slachtoffer te maken, dus in onveilige situaties.

De pester

Pesters lijken populair of stoer, maar dat hoeft niet zo te zijn. Vaak zijn pesters van binnen erg onzeker. Pesters krijgen vaak andere leerlingen mee, want wie meedoet loopt minder kans zelf slachtoffer te worden. Pesters voelen zich vaak niet schuldig over hun gedrag, omdat ze vinden dat het slachtoffer er zelf om vraagt.

Er kunnen verschillende oorzaken ten grondslag liggen aan pestgedrag van de pesters.

- Macht uitoefenen
- Bevestiging zoeken
- Problematische thuissituatie
- Uit angst
- Aanval is de beste verdediging
- Roep om aandacht, gevoel van anonimiteit
- Frustratie afreageren
- Jaloezie
- Eigen onzekerheid overschreeuwen
- Gevoel van incompetentie op school
- Negatief zelfbeeld, weinig eigenwaarde
- Zicht groot voelen door een ander te kleineren
- Compenseren

De meelopers en andere leerlingen

Dit zijn leerlingen die meedoen met het gedrag van de pester.

Redenen:

- Zelf geen slachtoffer worden
- Stoer doen
- Populair willen worden
- Angst om vrienden/vriendinnen te verliezen

De meeste leerlingen zullen zich afzijdig houden. Zij kunnen zich schuldig voelen over het feit dat ze niet helpen, of hulp inschakelen.

Pestsignalen

Wanneer er sprake is van pestgedrag kan dit een negatieve invloed hebben op alle betrokkenen, dus niet alleen op de gepeste leerling. De klas zal de sfeer als aangetast ervaren, hetgeen een negatieve uitwerking heeft op de werkmotivatie.

Pesten is dus een probleem van alle betrokkenen: leerlingen, ouders, mentoren, afdelingsleiders, docenten en onderwijsondersteunend personeel. Signalering moet serieus genomen worden en altijd leiden tot een vervolgactie. Er wordt van de volwassenen verwacht dat zij oog hebben voor de signalen die leerlingen afgeven en indien nodig, tijd nemen om de juiste stappen te zetten om het vervolgproces in gang te zetten.

Een leerling die gepest wordt praat hier meestal niet gemakkelijk over, hij/zij is bang dat het erger zal worden na het invoeren van hulp. Signalen die kunnen wijzen op gepest worden:

- Stil en teruggetrokken gedrag
- Blijven hangen in de klas
- Alleen zitten, staan in en om school
- Lichamelijke klachten (buikpijn, hoofdpijn, minder eetlust, algehele malaise klachten)
- Niet naar school willen
- Verandering in kledingstijl
- Vaker ziek
- Weinig zelfvertrouwen en eigenwaarde
- Geen vrienden op school, niemand mee naar huis nemen
- Kelderende schoolresultaten
- Verwondingen
- Vernielde spullen, spullen kwijt

Na het signaleren is het zaak het kind serieus te nemen en de situatie die beschreven wordt niet te bagatelliseren, een luisterende en objectieve houding aan te nemen, en op zoek te gaan naar een oplossing. Naar een andere school is geen oplossing.

Aanpak

Uitgangspunten

Pesten wordt als probleem gezien door alle directbetrokkenen: docenten, onderwijsondersteunend personeel, directie, bestuur, ouders en leerlingen. Samen zijn zij betrokken bij het creëren van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten onacceptabel is. Hiertoe is ieder in staat pestgedrag te signaleren en aan te pakken.

Het Kennemer College gaat uit van het Vijf-sporen beleid.

1. De medewerkers steunen bij het aanpakken van pesten	<ul style="list-style-type: none"> - De school zorgt dat de directie, mentoren, docenten en onderwijsondersteunend personeel voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in eigen klas en school - Het pestprotocol valt onder de Algemene Klachtenregeling
2. Steun bieden aan de leerling die gepest wordt	<ul style="list-style-type: none"> - De school neemt een klacht over pesten serieus en onderzoekt de mate waarin er gepest wordt - Er vindt overleg plaats over mogelijke oplossingen - De school ondersteunt de leerling bij het werken aan oplossingen - De school zal zo nodig deskundige hulp adviseren/aanbieden
3. Steun bieden aan de leerling die pest	<ul style="list-style-type: none"> - De school confronteert de jongere met zijn gedrag en de gevolgen daarvan - De school probeert achterliggende oorzaken boven tafel te krijgen - De school zal zo nodig deskundige hulp adviseren/aanbieden
4. Klas/medeleerlingen betrekken bij het oplossen van het pestprobleem	<ul style="list-style-type: none"> - De mentor bespreekt met de groep/klas het pesten en benoemt de rol van de leerlingen - De mentor spreekt over mogelijke oplossingen en de rol die de groep/klas daarbij kan spelen om tot een verbetering van de situatie te komen
5. Ouders/verzorgers steunen	<ul style="list-style-type: none"> - De school neemt ouders serieus bij zorgen over pesten - De school geeft Informatie en advies over pesten en manieren waarop pesten kan worden aangepakt - De school zal in samenwerking met ouders het pestprobleem aanpakken en zo nodig verwijzen naar deskundige hulp

In Bijlage 2 staat een registratieformulier die als leidraad kan dienen bij notatie in Magister

In Bijlage 3 staat een checklist die als leidraad kan dienen bij de verschillende stappen

Stappenplan (concrete aanpak bij pest-incident)

Gesprek door de mentor met de betrokken leerlingen (zie bijlage 3):

- a. Gesprek met slachtoffer. Hierbij inventariseren we de concrete situatie van de aangetroffen peestsituatie.
  - b. Gesprek met pester. Dit heeft een waarschuwend karakter.
  - c. Gesprek met de meelopers, eveneens waarschuwend.
  - d. Gesprek met de klas.
Bij deze gesprekken worden afspraken gemaakt over gewenste gedragsverbeteringen binnen een gestelde termijn. Deze worden vastgelegd in een dossier.
1. Ouders van partij 1a en 1b worden geïnformeerd.
  2. De mentor maakt een notitie van het incident in Magister bij 1a en 1b (zie bijlage 2).
  3. De APC wordt geïnformeerd over de aangetroffen situatie.
  4. De politie wordt geïnformeerd wanneer er sprake is van strafbare feiten.
  5. Controle naleving gemaakte afspreken door mentor. Nieuwe pestincidenten worden vastgelegd in dossier (magister), APC controleert stand van zaken.
  6. Als er geen gedragsveranderingen zichtbaar zijn, volgt terugkeer naar fase 1: hernieuwde gesprekken. Daarbij worden strafmaatregelen genomen tegen de pesters. Ook dit wordt vastgelegd in het dossier (Magister).
  7. Bij uitblijven van resultaat volgt een tijdelijke schorsing van de pester, en tevens wordt hulpverlening ingezet om de gedragsverandering af te dwingen.
  8. Bij uitblijven van verbetering volgt de definitieve verwijdering van de pester(s).

Preventieve maatregelen

- Voorlichtingslessen door APC in de brugklassen:
Aan het begin van het schooljaar wordt er door de anti-pest coördinatoren voorlichting gegeven over het anti-pestbeleid op onze school. Dit gaat in de vorm van een voorlichting les, waarin interactief de problematiek rondom pesten zichtbaar gemaakt wordt. Hierin worden de leerlingen gewezen op de gevaren van social media, en de strafbaarheid van vormen van pesten.
- Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels die binnen het Kennemer College gelden. Hierin is ook aandacht voor het anti-pest protocol. Afspraak moet zijn dat pesten altijd wordt gemeld, en niet als klikken, maar als hulp bieden of als hulpvraag wordt beschouwd.
- Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij/zij aandacht aan pestgedrag, waarbij de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen worden genoemd.
- Van ieder incident of gesprek, wordt door de betreffende collega een notitie gemaakt in het logboek van magister, van zowel de pester als het slachtoffer. Daarnaast is er contact met de APC en de betrokken ouders.
- Tijdens de voorlichtingsavond van de brugklassen worden de ouders geïnformeerd over het anti-pest beleid binnen school.
- Voorlichting (nieuwe) collega's
Standaard wordt er een voorlichtingsmiddag verzorgd voor de nieuwe collega's in samenwerking met de coaches binnen school. Hier is o.a. aandacht voor de zorgstructuur op school en het anti-pest beleid.
Op verzoek van het middenmanagement kan er ondersteuning worden verleend aan de mentoren die geconfronteerd worden met gecompliceerde pestsituaties in hun klassen.
Verder is er de mogelijkheid om extern hulp in te roepen bij situaties waarbij training en ondersteuning zinvol wordt geacht.
- Het voorbeeldgedrag van alle medewerkers binnen het Kennemer College is belangrijk. Er wordt minder gepest in een klimaat waar duidelijkheid is over de omgang met elkaar en waar medewerkers duidelijk laten weten dat zij pestgedrag niet accepteren. Tijdens de pauzes wordt er in en om de school door OOP en OP toezicht gehouden en worden leerlingen aangesproken op ongewenst gedrag.

Monitoring

Vanwege de wet sociale veiligheid op scholen heeft de school de plicht de sociale veiligheid van leerlingen te monitoren op een zodanige wijze dat er een actueel representatief beeld is van het welbevinden van de leerlingen is. Hiervoor zijn de volgende instrumenten beschikbaar:

- GGD screening
Dit is een onderzoek naar het sociaal, lichamelijk en geestelijk welbevinden van de leerlingen in de 2de en 4de klassen. Onderdeel hiervan is de mate van veiligheid die de leerling binnen school ervaart.
- SVL brugklassen
Dit document in de vorm van een enquête, geeft informatie over de wijze waarop de leerling het schoolklimaat beleeft.
- Klassenthermometer VO
(enquête, zie bijlage 4) of In enquête Welbevinden (zie bijlage 5) mentor.
In de onderbouwklassen wordt jaarlijks door de mentor een onderzoek gedaan naar het welbevinden van de leerling binnen zijn/haar klas. Hiervoor zijn beschikbaar de klasse thermometer en/of de enquête welbevinden.

Klachtenregeling

Een school is een omgeving waar mensen intensief met elkaar omgaan. Botsingen en meningsverschillen zijn dan ook niet bijzonder en worden vaak in onderling overleg bijgelegd. Wanneer u een klacht heeft dan gaat u altijd eerst naar degene tegen wie de klacht gericht is, om dit te bespreken. Is dit gesprek niet bevredigend dan kunt u, in overleg met de betreffende persoon, een gesprek met de betrokken afdelingsleider aanvragen. In de meeste gevallen zal er een oplossing gevonden worden.

Als er geen bevredigende oplossingen gevonden worden dan kunt u contact opnemen met de rector.

Indien er dan nog geen goede oplossing is gevonden is het mogelijk een klacht in te dienen bij de externe vertrouwenspersoon van het SVOK. Hij kan ouders adviseren en begeleiden in een klachtenprocedure.

Externe vertrouwenspersoon SVOK: Jan Wibbens

j.wibbens@wibbens.nl

Social media en cyberpesten

Definitie cyberpesten (digitaal pesten):

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Op het internet kan men een andere identiteit aannemen of volledig anoniem blijven, waardoor de grenzen van het pestgedrag worden verlegd. Voorbeelden van digitaal pesten zijn: kwetsende of bedreigende e-mails, bedreigingen of lastig gevallen worden via chat-programma's als MSN.

Er kunnen beledigende pagina's met foto's, video's of persoonlijke gegevens van het slachtoffer op internet geplaatst worden. Er kan sprake zijn van "stalkingactiviteiten", waarbij een of meer daders doelbewust een slachtoffer lastig blijft(ven) vallen. Ook kan er op fora en vrij bewerkbare pagina's zoals Wikipedia beledigende of bedreigende informatie geplaatst worden.

Kenmerken:

- Cyberpesten gebeurt vaak **anoniem**.
- Cyberpesten is soms harder dan "gewoon" pesten: de dader kan zich op internet **veilig** voelen en ook vaak machtiger dan het slachtoffer.
- Het **slachtoffer** voelt zich **onveiliger** dan bij gewoon pesten. Het pesten gaat door, ook na schooltijd in de thuisomgeving.
- De **impact** van cyberpesten is vaak veel **groter** dan van gewoon pesten, omdat er veel meer toeschouwers zijn door het medium internet.
- Cyberpesten is vaak niet terug te draaien, want (**op internet blijven de gegevens vaak gewoon staan**, zodat het slachtoffer er soms jaren later nog mee geconfronteerd wordt.

Contactgegevens

Taak	Namen	Contactgegevens
Anti-pest Coördinatoren	Dhr. M. Lindeman Mevr. S. Ritman-Kuipers	antipesthavovwo@kennemercollege.nl
Schoolcontactpersonen	Dhr. M. Lindeman Mevr. S. Ritman-Kuipers	m.lindeman@kennemercollege.nl s.ritman@kennemercollege.nl